

Buda Imre László

Megvalósult Álmok

Vallomás

Az 1956-os forradalom és szabadságharc életem legfontosabb eseménye. A dolog furcsasága az, hogy a forradalom valójában nem is az én életemben történt, hiszen én csak 10 évvel később születtem meg, az Ohio állambeli Cleveland-ben. Hogyan lehet mégis valami, ami 10 évvel a születésem előtt történt, életem legfontosabb eseménye? Ha a magyar forradalom és szabadságharc nem tört volna ki, későbbi édesapám, Buda László valószínűleg nem lett volna képes meghozni azt a hihetetlen áldozatot, hogy elhagyja szülőföldjét, és így én nem az Egyesült Államokban születtem volna meg, és nőttem volna fel, és nem rendelkezhettem volna azzal a szabadsággal és lehetőségekkel, amiről ő csak álmodozni mert. Emellett, ha Magyarországon nőttem volna fel, kétlem, hogy olyan büszke lennék magyarságomra, mint amilyen most vagyok, Amerikában felnőve.

Édesapám története

Hogy 1956-ot mélyebben lássuk, szeretnék röviden édesapám ifjúságáról szólni. Ő a Veszprém megyei Bakonyszentkirályon született és nőtt fel. Paraszti család fiaként nehéz gyermekkorra volt. Nagy álma volt az, hogy harmónikán játszhasson, ám édesapja arra kényszerítette, hogy a 6. osztály után hagyja ott az iskolát és a gazdaságban dolgozzék. A II. világháború kitörésével rosszabbra fordultak a család dolgai. 18 éves korában apámat, bátyját, és barátai közül sokakat besorozták a német hadseregbe, mivel a németek visszavonultak a keleti frontról. Apám túlélte a bombázásokat valahol Németországban, majdnem éhen halt egy franciaországi fogolytáborban, és kényszerítették, hogy elföldelje a normandiai partraszállás során a szövetséges haderők elesettjeinek holttestét. Mindezen nehézségek ellenére is kitartott álmai mellett. Elmulasztva a nyugaton maradás lehetőségét, 1945 végén hazatért Bakonyszentkirályra. Úgy döntött, örökre felhagyja a gazdálkodással és 1949-ben Budapestre költözött. Elvégzett egy műszaki szakiskolát, ahol csiszolónak tanult. Kezdték jobban menni dolgai – még a harmonikázásról szőtt álmait is meg tudta valósítani – de 1956. október 23-án, mindössze két nappal a harmincadik születésnapja előtt, kitört a forradalom.

Bár nem fogott fegyvert, apámat mégis az '56-osok között tartom számon, mivel többször kockáztatta életét, miközben élelmet és vizet szerzett barátai idősebb rokonainak, akik mozgáskorlátozottak voltak.

Apám a hírhedtté vált “véres csütörtökön”, 1956. október 25-én töltötte be a harmincadik életévét. Ezen a napon ártatlan tüntetőket gyilkolt meg a Parlament környéki épületek tetejéről kilőtt golyózápor. Szerencsére azon a napon apám nem tartózkodott a Parlament közelében.

Amikor szovjet tankok ezrei 1956. november 4-én Budapestre begördültek, apám tudta, hogy magyarországi élete hamarosan véget ér. A fasizmus, a náciizmus rémségeit átélve, nem tudta, nem akarta leélni életét a kommunizmusban. Második esélyt adva a szabadságról szőtt álmai megvalósításának, úgy döntött, elhagyja Magyarországot, és Amerika felé vette útját.

“Csak egy ember volt, aki új életet akart kezdeni”

Néhány Ausztriában töltött hét után, 1957. január 7-én érkezett New York városába, ahol egy karitatív program keretében végigjárta a Camp Kilmer eljárásait. Ezután vonatra szállt Cleveland felé, hogy találkozzon nagyapjával. Mindössze egyetlen bőrönd volt nála, semmi több.

Apám, akárcsak több ezer honfitársa, valójában “csak egy ember volt, aki új életet akart kezdeni”. Ez volt a címe annak az életrajzi vázlatnak, amelyet róla fogalmaztam a középiskolában. 1984-ban így zártam be írásomat: “Halála után is emlékezni fogok arra, milyen nehéz élete volt apámnak, és arra, hogy én milyen szerenc-

sés is vagyok. Az ő küzdelmei és győzelmei folyton ösztönzőerőt fognak számomra jelenteni, hogy mindig megtegyek minden tőlem telhetőt és előnyt kovácsoljak képességeimből.”

Bár a szovjetek a csatát megnyerték, az '56-os szabadságharcosok nyerték meg a háborút. Az olyan emberek, mint apám, megtalálták az áhított szabadságot. Tovább erősítették a már addigra erős magyar közösségeket világszerte, megtartva kulturális identitásukat és nyelvüket, ezzel is építve új országuk közösségeit. Bátorságuk, hősiességük, elszántságuk volt az első repedés a kommunizmus falain, ami végül az 1989-es összeomláshoz vezetett.

Teljesíttem Apám egyik álmát...

Amikor életem különböző kihívásaival szembesültem – a sportoktól kezdve a tanulmányaimon át az üzleti életig –, újra és újra apám emlékéből meríték erőt. Ha ő az életét kockáztatta, hogy másoknak segíthessen a forradalomban; ha képes volt elhagyni szülőföldjét egy több ezer mérföldnyi távolságban fekvő másik országért; ha meg tudott tanulni 30 éves korában egy másik nyelvet; ha képes volt 40 éves korában családot alapítani; ha meg tudta valósítani a harmonikázásról szőtt álmát; ha mindössze 6 elemi végzettséggel érvényesülni tudott Amerikában; mi az, ami engem megakadályozhatna BÁRMIBEN is, amibe belekezek?!

1989-ben vettem részt az első 1956-os megemlékezésen, amikor a főiskola befejezése után St. Louis-ba költöztem. Büszkén szavaltam Stubner Gyula “Magyar Október” című megindító költeményét és folytattam ezt a személyes hagyományt itt Cleveland-ben is.

2003-ban teljesíttem apám egyik álmát: áttelepültem, és a szabad és demokratikus Magyarországon éltem és dolgoztam. Abban az évben részt vehettem az október 23-i megemlékezésen, amelyet sohasem fogok elfelejteni. A Parlament hatalmas panoráma fotókkal volt beburkolva, melyek a forradalmi jeleneteket ábrázolták. A Széna téren csatlakoztam az 1956 eseményeire emlékező 75 ezres tömeghez. Soha nem voltam olyan büszke arra, hogy magyar vér csörgedezik ereimben, mint akkor. És sírva fakadtam, mikor megláttam az emléktáblát, és a nagy gömböket, amelyek az 1956. október 25-én – apám 30. születésnapján – történt tömegmészárláson kilőtt puskagolyókat ábrázolták.

2004-ben hivatalosan folytattam a magyarországi rászorulóknak megsegítésére irányuló apai örökséget: megalapítottam a Magyarország Barátok Körét, így segítve és pénzügyileg támogatva az amerikai magyar társaim által vezetett, Budapesten működő Erőforrás Alapítvány-Magyarországot.

Ahogy 2001-ben apám temetésén, az öt magasztaló beszéd zárszavaiban elmondtam:

“Édesapám, büszke vagyok, hogy magyar származású vagyok, hogy az egyszülött fiad vagyok, és hogy a te nevedet továbbviszem.”

Az ő és 1956 hőseinek és áldozatainak emléke előtt tisztelegvén soha nem fogom elfelejteni paraszti gyökereimet, soha nem fogom elfelejteni örökségemet, soha nem fogok elfelejteni magyarul beszélni, és soha nem fogom hagyni, hogy 1956 emléke feledésbe merüljön.

Buda Imre László

Clevelandben 1966-ban született és szüleitől tanult meg magyarul. 1989-ben gépészmérnöki tanulmányait a pittsburghi Carnegie Mellon Egyetemen, majd St. Louisban a Washington Egyetemen, mesteri fokon végezte. Ezután 1998-ban közgazdászban érte el a mesteri fokot szintén a Washington Egyetemen.

Több helyen élt és dolgozott, St. Louisban, Kaposvárott, és Clevelandben, ahol jelenleg az Avery Dennison cégnél egy “Six Sigma Black Belt” rangú Project Managerként dolgozik..

Amerikai magyar rendezvényeken gyakran szaval magyar verseket.

Az 1956-os Forradalom tiszteletére október 23-a előtt pontosan 1956 mérföldet (3148 km.) tervez megtenni biciklijén, amivel anyagi támogatást is biztosít a United Way Magyarország számára, és egyben felhívja az amerikai közösség figyelmét az 1956-ban történetekre.